

خشکسالی دلیل شوک تولید محصولات اساسی کشاورزی در سال جاری/ باید کشاورزی دانش بنیان شود

رئیس پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی ایران با تاکید بر اینکه کشور در حوزه کشاورزی با محدودیت‌های اقلیمی شدیدی هم مواجه است که در راس آن خشکی و خشکسالی قرار دارد، گفت: شوک تولید محصولات اساسی که امسال در خصوص محصولات راهبردی مواجه هستیم و خواهیم بود، مثالی روشن از وضعیت موجود از لحاظ محدودیت‌های اقلیمی است و تنها راهکار برون رفت از محدودیت‌های اقلیمی توسل به علم و فناوری و توسعه عملی و کاربردی فناوری‌های نوین زیستی در قالب توسعه کشاورزی دانش بنیان خواهد بود.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگروفودنیوز)، به نقل از ایسنا؛ دکتر صابر گلکاری در آیین اختتامیه دوازدهمین همایش ملی و دوازدهمین کنگره بین المللی بیوتکنولوژی که به صورت آنلاین برگزار شد، افزود: پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی به عنوان یکی از مجموعه‌های توانمند از نظر متخصصان و امکانات آزمایشگاهی در حوزه زیست فناوری کشاورزی و کاربردهای این فناوری در جهت بهبود سلامت محصولات غذایی و امنیت غذایی است.

وی بیوتکنولوژی متابولیت‌های ثانویه، زیست‌شناسی سامانه‌ها، فیزیولوژی مولکولی و کشت بافت را از دیگر حوزه‌های فعالیت این پژوهشگاه دانست و اظهار کرد: این پژوهشگاه در عمر حدود ۲۰ ساله خود دستاوردهای متنوعی را در زمینه‌های زراعی، باغی، صنایع غذایی، شیلات و ضایعات و پسماندها تحویل بهره‌وران و فعالان بخش خصوصی در حوزه کشاورزی کشور ارائه کرده است.

گلکاری تولید ارقام جدید مرکبات، انواع گرسها، سالم‌سازی پایه‌های میوه، تولید هسته‌های عاری از ویروس و باکتری در درختان میوه، انگور و سیب زمینی، ایجاد لاین‌های والدینی برای حضور هیبرید در سبزیجات و تولید دانش فنی برای ریز ازدیادی در گونه‌های تجاری در محصولات مختلف از جمله خرما، عناب، زغال‌اخته، سماق و همچنین تولید وارسته گیاهانی چون شیرین بیان با تولید متابولیت‌های هدف را از دیگر دستاوردهای این پژوهشگاه نام برد.

رییس پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی تولید مواد با ارزش افزوده بالا از طریق ریز جلبک‌ها را از دیگر دستاوردهای تحقیقاتی این پژوهشگاه عنوان کرد و یادآور شد: همچنین محققان این پژوهشگاه موفق به طراحی و تولید انواع بیوراکتورهای ارزان قیمت برای تولید انواع محصولات با ارزش افزوده بالا شدند.

وی با اشاره به دستاوردهای این پژوهشگاه در حوزه مهندسی ژنتیک، خاطر نشان کرد: تاکنون در این زمینه پروژه‌های متعددی برای محصولاتی مانند برنج، پنبه، سیب زمینی و گلرنگ با هدف ارتقای مقاومت در برابر آفات و بیماری‌ها، اجرایی شده است. تولید کمی و کیفی روغن نیز اجرایی شده است و اگر بتوانیم با توجه به مشکلات موجود این محصولات را تجاری‌سازی کنیم، اثربخشی فراوانی در کاهش هزینه‌های تولید، کاهش آلودگی‌های محیطی و افزایش تولید خواهد داشت.

گلکاری خاطر نشان کرد: درست است که کشور از لحاظ تولید امکانات متنوعی در حوزه کشاورزی در اختیار دارد، ولی در عین حال با محدودیت‌های اقلیمی شدیدی هم مواجه است که در راس آن خشکی و خشکسالی قرار دارد.

وی ایران را کشوری خشک و نیمه خشک توصیف کرد و گفت: این موضوع تازه نیست، بلکه وجود تکنیک قنات در کشور گواه این است که از دیرباز موضوع آب در کشور مهم بود و در کتیبه‌های تاریخی نیز

شاهدیم که از خشکسالی به عنوان یکی از بلایای طبیعی ذکر شده و برای اجتناب از آن دعا شده است.

گلکاری اضافه کرد: به دلیل خشکسالی‌های مستمری که در دهه‌های اخیر داشتیم، آثار آن بیش از پیش در حوزه‌های مختلف در کشور ملموس شده است؛ چرا که در ۵ تا ۶ دهه اخیر حدود ۱۰۰ میلی‌متر از متوسط بارندگی سالانه کشور کاسته شده است و از متوسط بالای ۳۵۰ میلی‌متر به کمتر از ۲۵۰ میلی‌متر رسیده و در سال جاری نیز از این میزان نیز بیشتر کاهش داشته است.

رییس پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی با بیان اینکه میزان بارندگی در برخی از نقاط کشور ۴۰ تا ۵۰ درصد نسبت به متوسط بارندگی سالانه کاهش داشته است، یادآور شد: این مساله در کنار افزایش دما و از دست دادن ۷۰ درصدی بارندگی بر اثر تبخیر و همچنین وجود مشکلاتی چون سیاست‌های نه چندان مناسب در زمینه حفاظت از منابع زیست محیطی، موجب شده که اکنون در شرایطی باشیم که ادامه تولید پایدار به طور عملی با مشکلاتی مواجه است.

وی خاطر نشان کرد: شوک تولید محصولات اساسی که امسال در خصوص محصولات راهبردی مواجه هستیم و خواهیم بود، مثالی روشن از وضعیت موجود از لحاظ محدودیت‌های اقلیمی است.

گلکاری تنها راهکار برون رفت از محدودیت‌های اقلیمی را توسل به علم و فناوری و توسعه عملی و کاربردی فناوری‌های نوین زیستی در قالب توسعه کشاورزی دانش بنیان در کشور دانست و یادآور شد: توسعه دانش بنیان کشاورزی است که می‌تواند ما را به ارتقای امنیت غذایی، افزایش پایدار تولید در شرایط فعلی برساند.

وی با اشاره به جایگاه و اهمیت بیوتکنولوژی در دنیا، گفت: گردش مالی حوزه مهندسی ژنتیک در دنیا سالیانه ۵۰ تا ۶۰ میلیارد دلار است و تخمین زده شده که این میزان در سال ۲۰۳۰ به بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار در سال بالغ خواهد شد.

رییس پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی ادامه داد: علاوه بر آن در شیوع بیماری کووید-۱۹ در دنیا، شاهد بودیم که واکسن‌هایی برای ایمنی زایی بدن در برابر کرونا موثرتر هستند که بر مبنای بیوتکنولوژی و سینتتیک مسنجر RNA ها تولید شده‌اند؛ سلول‌های سینتتیک مسنجر RNA ها، تولید پروتئین‌ها را در دریافت کننده هدایت می‌کند که این امر نشان دهنده اهمیت ورود به علم بیوتکنولوژی و

مهارت در استفاده از ابزارهای بیوتکنولوژی است.

وی با تاکید بر اینکه بیوتکنولوژی مانند سایر علوم در حال پیشرفت است و تکنیک‌های بسیار جدیدی ابداع شده است که برخی از آنها امید بخش هستند، اظهار کرد: موضوع ویرایش ژنومی در زمینه گیاهان Novel genome-editing (دست ورزی ژنتیکی) از آن جمله این تکنیک‌ها است که ۵ تا ۶ کشور، گیاهانی که از این متد تولید شده‌اند و فرآورده‌های معمول گیاهان تراریخته را مستثنی کردند که روزه بسیار امیدبخشی است و امیدواریم بتوانیم از این دریچه برای توسعه عملی استفاده کاربردی از محصولات بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک در کشور استفاده کنیم.

گلکاری ابراز امیدواری کرد که همزمانی برگزاری این رویداد مهم با آغاز تغییرات در راس قوه مجریه فرصتی را برای نگاه دوباره در زمینه توسعه و کاربرد فناوری‌های نوین و زیستی در کشور به ویژه در میان اندیشمندان و سیاستمداران در جهت حل معضلات کاربردی در بخش کشاورزی فراهم کند.

سرویس خبری: کشاورزی

منبع: ایسنا